

ZOZNAM TÉM DOKTORANDSKÉHO ŠTUDIJNÉHO PROGRAMU

Didaktika cudzích jazykov a literatúr

NA AKADEMICKÝ ROK 2024/2025:

Jazyk : slovenský a anglický

školiťka: prof. PhDr. Gabriela Lojová, PhD.

Téma č. 1:

Možnosti zvyšovania efektívnosti vyučovania a učenia sa gramatiky anglického jazyka využívaním transferu zo slovenského jazyka

Utilizing transfer from the Slovak language to increase the efficacy of English grammar teaching and learning

Informácia o téme dizertačnej práce:

Na základe teoretického spracovania problematiky sa dizertačná práca zameria na odhaľovanie tých gramatických javov, pri výučbe ktorých možno vo výraznej miere využívať transfer a predchádzať interferencii zo slovenského jazyka s cieľom zefektívňovať výučbu a učenie sa angličtiny. Na základe výsledkov výskumu bude vypracovaný návrh odporúčaní pre slovenských učiteľov a autorov prípadnej národnej učebnice angličtiny.

Poznámka: interný / externý doktorand

Jazyk : slovenský a anglický

školiťka: doc. PaedDr. Martina Šipošová, Ph.D.

Téma č. 1:

Plynulosť, správnosť a funkčnosť používania odborného anglického jazyka v kontexte spoločensko-hospodárskej praxe

Fluency, accuracy and functionality in the use of English for specific purposes in the context of socio-economic practice

Informácia o téme dizertačnej práce:

V teoretickej časti dizertačnej práce sú analyzované koncepčné rámce a operacionalizované východiskové lingvodidaktické koncepty.

V rámci dizertačného výskumu sa bude skúmať plynulosť, správnosť a funkčnosť jazykového prejavu na základe analýz prezentácií používateľov odborného anglického jazyka a zároveň sa bude skúmať ich subjektívne vnímanie úrovne používania jazyka. Na základe výsledkov výskumu budú navrhnuté odporúčania pre pedagogickú prax.

Poznámka: interný/externý doktorand

Ďalšie poznámky: vhodné pre kandidáta s praxou v oblasti ESP

Téma č. 2:

Pripravenosť učiteľov anglického jazyka na výučbu angličtiny multilingválnych žiakov na Slovensku

Readiness of Slovak teachers of English for teaching English to multilingual learners in Slovakia

Informácia o téme dizertačnej práce:

V teoretickej časti dizertačnej práce sú operacionalizované a analyzované východiskové lingvodidaktické koncepty.

V rámci dizertačného výskumu sa bude skúmať, do akej miery sú slovenskí učitelia angličtiny pripravení na prácu s multilingválnymi žiakmi. Na základe výsledkov výskumu budú navrhnuté odporúčania pre pedagogickú prax.

Poznámka: interný/externý doktorand

Jazyk : slovenský a nemecký

školiťel'ka: prof. PhDr. Mária Vajičková, CSc.

Téma č. 1:

Význam pochopenia funkcie gramatického javu pri tvorbe textu vo vyučovaní nemčiny ako cudzieho jazyka.

Welche Rolle spielt das richtige Verstehen der Funktion einer grammatischen Erscheinung bei der Textproduktion im Unterricht Deutsch als Fremdsprache.

What role does the correct understanding of the function of a grammatical phenomenon play in text production in the teaching of German as a foreign language.

Informácia o téme dizertačnej práce:

V dizertačnej práci bude doktorand skúmať funkciu gramatických javov pri produkcii textu v cudzom jazyku, pričom bude analyzovať tiež vplyv rozdielov vo funkcii vybraných gramatických javov v slovenskom a nemeckom jazyku na produkciu textu v nemčine ako cudzom jazyku. Teoretickú základňu bude predstavovať funkčno-sémantický prístup k vybraným gramatickým javom a ich zastúpenie pri práci s textom vo vyučovaní nemčiny ako

cudzieho jazyka. Výskum bude zameraný na funkčno-sémantickú analýzu gramatických javov potrebných pri produkcii textových žánrov vyskytujúcich sa v úlohách vo vybraných učebniciach nemčiny.

Poznámka: interný/externý doktorand

Ďalšie poznámky : výborná znalosť nemeckého jazyka

Jazyk : slovenský a nemecký

školiteľka: doc. PhDr. Ivica Kolečáni Lenčová, PhD.

Téma č. 1:

Perspektívy inkluzívneho vyučovania nemeckého jazyka ako cudzieho: Podpora komunikatívnej kompetencie v heterogénnych študijných skupinách.

Perspektiven für den inklusiven DaF-Unterricht: Zur Förderung kommunikativer Kompetenz in heterogenen Lerngruppen.

Perspectives on the inclusive teaching of German as a foreign language: Promoting communicative competence in heterogeneous learning groups.

Informácia o téme dizertačnej práce:

V teoretickej časti sa vymedzí pojem inklúzia a jej miesto v cudzojazyčnej edukácii a uskutoční sa analýza aktuálnych legislatívnych dokumentov. V rámci výskumu sa bude skúmať postoj učiteľov nemeckého jazyka k inklúzii a jej uplatneniu vo vyučovaní, fungovanie vypracovaných modelových postupov optikou inkluzívneho konceptu a ich overenie v edukačných podmienkach školy.

Poznámka: interný/externý doktorand

Ďalšie poznámky : výborná znalosť nemeckého jazyka

Jazyk : slovenský a nemecký

školiteľka: doc. Mgr. Andrea Mikulášová, PhD.

Téma č. 1:

Motivačný potenciál literárnych textov vo vyučovaní nemeckého jazyka ako cudzieho v neformálnom vzdelávaní

Motivationspotenzial literarischer Texte im Unterricht Deutsch als Fremdsprache in non-formaler Bildung

Motivational potential of literary texts in teaching German as a foreign language in non-formal education

Informácia o téme dizertačnej práce:

V posledných rokoch vznikli viaceré štúdie, ktoré sa zaoberajú kladmi a zápormi využitia literárnych textov vo vyučovaní nemeckého jazyka ako cudzieho. Učiteľky/učiteľov na Slovensku odrádza od práce s literárnymi textami predovšetkým začiatočnícka úroveň nemčiny v primárnom, resp. aj v nižšom sekundárnom vzdelávaní, ale aj požiadavka presne merateľných kompetencií. Práca si kladie za cieľ motivovať a podporiť učiteľky/učiteľov a študentky/študentov učiteľstva pracovať s literárnymi textami v súlade s humanisticky nasmerovaným tvorivým vyučovaním využívajúcim kombináciu aktivizujúcich metód a foriem, ako aj médií (sprostredkovanie literárnych obsahov prostredníctvom rôznych médií). Literárne texty však nebudú prostriedkom jazykového vzdelávania, budú vnímané v ich špecifickej „literaricite“ s cieľom využiť ich potenciál na zvýšenie vnútornej motivácie učiacich sa podporovaním kreativity, zvedavosti, emocionality zacielením na komplexný rozvoj učiacich sa v ich kognitívnej, sociálnej a emocionálnej jedinečnosti. Prostredníctvom konfrontácie s literárnymi postavami sa učiacim otvárajú možnosti vytvárať vlastné konštrukcie reality a nachádzať riešenia v reálnych životných situáciách. Keďže motivácia učiteľiek/učiteľov patrí ku kľúčovým faktorom ovplyvňujúcim pedagogický proces, práca predpokladá kvalitatívny výskum postojov (budúcich) učiteľiek/učiteľov k využitiu literárnych textov v oblasti neformálneho vzdelávania, didakticko-metodickú prípravu zaradenia vybraných literárnych textov v rôznych mediálnych formátoch a ich overenie. Zistenia môžu pozitívne ovplyvniť profesionálny rozvoj učiteľiek/učiteľov nemeckého jazyka a študentiek/študentov učiteľských študijných programov.

Poznámka: interný/externý doktorand

Jazyk : slovenský a nemecký

školiteľ: Mgr. Roman Mikuláš, PhD. (IIa)

Téma č. 1:

Metafory ako vzorce sebainterpretácie človeka.

Metaphern als Formeln für menschliche Selbstdeutung.

Metaphors as patterns of human self-interpretation.

Informácia o téme dizertačnej práce:

Téma má dvojaké pozadie. Epistemologicky sa orientuje na Blumenbergovu historickú metaforológiu a teóriu nepojmovosti. Druhé pozadie je literárnohistorické. Cieľom práce by malo byť obsiahnutie manifestnej, ale aj latentnej metaforiky konkrétnej literárnohistorickej epochy (napr. romantizmu) na ploche literárnej komunikácie danej doby. Týmto spôsobom bude možné identifikovať a prehodnotiť základné orientačné prvky ľudského poznania, ich univerzálny či historicky variabilný charakter a ich špecifické reflexie v literatúre. Didaktický aspekt práce spočíva v senzibilizácii študentov filologických smerov voči paradigmám

(orientačným vzorom) príznačným pre konkrétne historické kontexty, ako sa prejavujú na úrovni *metafory*.

Poznámka: interný/externý doktorand

Jazyk : slovenský a španielsky

školiťel'ka: doc. Mgr. Beatriz Gómez-Pablos, PhD.

Téma č. 1:

Výučba slovnej zásoby v španielčine ako cudzom jazyku. Kritická analýza učebníc a učebných materiálov.

La enseñanza del léxico en las clases de español como lengua extranjera. Un análisis crítico de los manuales de enseñanza.

Teaching vocabulary in Spanish as a foreign language. A critical analysis of teaching materials.

Informácia o téme dizertačnej práce:

Dizertačná práca bude pozostávať z dvoch častí. Prvá časť sa zameria na predstavenie a analýzu teórie vyučovania lexiky z pohľadu Spoločného európskeho referenčného rámca a Štátneho vzdelávacieho programu španielskeho jazyka a tiež najnovších trendov v didaktike, a to tak vo všeobecnosti ako aj s konkrétnym zameraním na španielčinu. Druhá časť sa bude venovať analýze signifikantného počtu učebníc, ktorej cieľom bude zistiť mieru, do akej sa teória a prax líšia alebo zhodujú, a vypracovať návrh na ich zosúladenie, ktorý by zodpovedal skutočným potrebám praxe.

Poznámka: interný/externý doktorand

Ďalšie poznámky: prax sa nevyžaduje, výborná znalosť cudzieho jazyka

Téma č. 2:

Výučba odbornej slovnej zásoby pre študentov španielčiny ako cudzieho jazyka

Enseñanza del léxico de especialidad para estudiantes de español lengua extranjera

Teaching specialized vocabulary for students of Spanish as a foreign language

Informácia o téme dizertačnej práce:

Odborný jazyk, ako uvádzajú rôzni lingvisti, zdieľa charakteristiky všeobecného jazyka na morfolologickej a syntaktickej úrovni, avšak najväčší rozdiel spočíva v slovnej zásobe. Španielskych cudzojazyčných príručiek venovaných konkrétnej oblasti špecializácie je málo a obsahujú početné nedostatky. Je možné konštatovať, že tejto oblasti sa doteraz

venovala malá pozornosť, a preto si vyžaduje hĺbkovú štúdiu, ktorá poslúži na vypracovanie nových návrhov na skvalitnenie vyučovacej praxe.

Poznámka: interný/externý doktorand

Ďalšie poznámky: prax sa nevyžaduje, výborná znalosť cudzieho jazyka

Jazyk : slovenský a taliansky

školiteľ: prof. Dr. György Domokos, PhD.

Téma č. 1:

Teoretické a praktické aspekty vyučovania románskych jazykov v strednej Európe.

Teoria e prassi dell'insegnamento delle lingue romanze in Europa Centrale.

Theory and practice of teaching romance languages in Central Europe.

Informácia o téme dizertačnej práce:

Teoretický rámec vyučovania románskych jazykov v stredoeurópskom regióne poskytuje vývin vedeckého skúmania v oblasti kontrastívnej lingvistiky a vyučovania jazykov; praktické štúdie sa týkajú súčasného školského vyučovania, najmä implementácie moderných metód vyučovania jazykov.

Poznámka: interný/externý doktorand

Ďalšie poznámky: prax sa nevyžaduje, výborná znalosť cudzieho jazyka

Téma č. 2:

Práca s historickými zdrojmi a ich vplyv na motiváciu vo vyučovaní románskych jazykov.

Lavoro su documenti storici e l'impatto di questo sulla motivazione nell'insegnamento delle lingue romanze.

Working on historical documents and the impact of this on the teaching of romance languages.

Informácia o téme dizertačnej práce:

Medzi cudzojazyčnými prameňmi k dejinám regiónu a miestnym dejinám sa nachádza veľa dokumentov v taliančine. Ich používanie na jazykových hodinách si vyžaduje špeciálnu teoretickú prípravu a metodiku. Úlohou dizertačnej práce je vypracovať metodologické východiská pre využívanie historických dokumentov vo vyučovaní cudzích jazykov a navrhnúť a realizovať konkrétny pedagogický experiment v tejto oblasti.

Poznámka: interný/externý doktorand

Ďalšie poznámky: prax sa nevyžaduje, výborná znalosť cudzieho jazyka

Téma č. 3:

Tradícia a inovácia vo vyučovaní talianskeho jazyka na Slovensku.

Tradizione e innovazione nell'insegnamento della lingua italiana in Slovacchia.

Tradition and innovation in the teaching of the Italian language in Slovakia.

Informácia o téme dizertačnej práce:

Úlohou dizertačnej práce je preskúmať metódy používané pri výučbe talianskeho jazyka na Slovensku a posúdiť, ako by sa výsledky dosiahnuté v Taliansku a v iných krajinách dali užitočne implementovať.

Poznámka: interný/externý doktorand

Ďalšie poznámky: prax sa nevyžaduje, výborná znalosť cudzieho jazyka

Jazyk : slovenský a taliansky

školiťelka: doc. Mgr. et Mgr. Katarína Klimová, PhD.

Téma č. 1:

Medzijazyková a medzikultúrna komparácia parémii a jej miesto vo vyučovaní taliančiny ako cudzieho jazyka.

Comparazione interlinguistica e interculturale di proverbi e il suo posto nell'insegnamento dell'italiano come lingua straniera.

Cross-linguistic and cross-cultural comparisons of proverbs and its place in the teaching of Italian as a foreign language.

Informácia o téme dizertačnej práce:

Frazeológia a paremiológia sú neoddeliteľnou súčasťou jazyka a kultúry každého národa. Parémie v podobe ustálených vetných jednotiek odzrkadľujú rôzne aspekty kultúry (zvyky, obyčaje, hodnoty, postoje); odovzdávajú sa z generácie na generáciu a zároveň sa vyvíjajú v zmenenom spoločenskom kontexte. Ich komparácia pomáha k prehĺbeniu znalosti vlastnej aj cudzej kultúry a lepšiemu vzájomnému porozumeniu. V dizertačnej práci sa budú porovnávať spoločné a odlišné črty na parémiách s vybraným sémantickým komponentom s cieľom poukázať na kultúrnu blízkosť alebo vzdialenosť a budú sa skúmať spôsoby ich využitia v didaktike cudzieho jazyka.

Poznámka: interný/externý doktorand

Ďalšie poznámky: prax sa nevyžaduje, výborná znalosť cudzieho jazyka

Téma č. 2 :

Krátke texty vo vyučovaní taliančiny ako cudzieho jazyka.

Testi brevi nella didattica dell'italiano come L2.

Short texts in teaching Italian as a foreign language.

Informácia o téme dizertačnej práce:

Jednou z najvýraznejších komunikačných tendencií v 21. storočí je krátkosť (lat. brevitās), ktorá sa uplatňuje s cieľom optimalizácie správy a upútania pozornosti adresáta z dôvodu veľkého množstva rýchlo sa šíriacich informácií. Cieľom dizertačnej práce bude poukázať na využitie krátkych textov vo vyučovaní. Uvedené texty sú v tradičných učebných materiáloch prítomné skôr okrajovo, v posledných rokoch sa však o ich využití uvažuje častejšie v súvislosti s inovatívnymi trendmi vo výučbe cudzích jazykov a najmä s cieľom zvýšenia angažovanosti a motivácie učiacich sa.

Poznámka: interný/externý doktorand

Ďalšie poznámky: prax sa nevyžaduje, výborná znalosť cudzieho jazyka

Téma č. 3 :

Kategória spôsobu slovesného deja a jej miesto v procese osvojovania si taliančiny ako cudzieho jazyka.

La categoria dell'azione verbale e il suo posto nel processo dell'acquisizione dell'italiano come lingua straniera Slovacco).

The category of actionality and its place in acquisition of Italian as a foreign language.

Informácia o téme dizertačnej práce:

Kategória spôsobu slovesného (SSD) deja patrí spolu s kategóriou vidu a slovesného času k pilierom širšie chápanej funkčno-sémantickej kategórie aspektuálnosti. Jej vyjadrovanie sa v slovanských a románskych jazykoch formálne líši: kým pre SDD v slovanských jazykoch je typická prefixácia (ktorá so sebou často nesie aj sémantický príznak dokonavosti), v románskych jazykoch ide o kategóriu, ktorá zahŕňa všetky slovesá. Cieľom práce je poukázať na jej fungovanie na vybraných skupinách slovies v slovenčine a v taliančine a navrhnúť spôsoby osvojovania si časových a aspektuálnych kategórií v procese osvojovania si taliančiny ako cudzieho jazyka.

Poznámka: interný/externý doktorand

Ďalšie poznámky: prax sa nevyžaduje, výborná znalosť cudzieho jazyka

Téma č. 4 :

Variety taliančiny a ich miesto vo vyučovaní cudzieho jazyka.

Varietà dell'italiano nella didattica dell'italiano come lingua straniera.

Varieties of Italian and their place in learning Italian as a foreign language.

Informácia o téme dizertačnej práce:

Jazyk nie je jednoliaty celok, ale viacvrstvový systém, ktorého podoby sa menia podľa rôznych kritérií. Taliančina, ako je známe, je vďaka svojmu historickému a sociálnospoločenskému vývoju vnútorne mimoriadne bohatá a stratifikovaná. Okrem jej kodifikovanej podoby má k dispozícii množstvo viac-menej zreteľných variet, čo môže pre učiteľa predstavovať dilemu spôsobenú napätím medzi vyučovanou normou a úzom rodených hovoriacich, v ktorom sa v rôznej miere odzrkadľuje geografický a sociálny pôvod a tiež charakter komunikačnej situácie. Témou dizertačnej práce je variačný prístup vo vyučovaní CJ s dôrazom na sociolingvistickú kompetenciu.

Poznámka: interný/externý doktorand

Ďalšie poznámky: prax sa nevyžaduje, výborná znalosť cudzieho jazyka

Téma č. 5:

Využitie kinematografie vo vyučovaní cudzieho jazyka (so zameraním na taliansky jazyk).

Cinema nell'insegnamento dell'italiano L2.

The use of films in teaching Italian as a FL.

Informácia o téme dizertačnej práce:

Cieľom práce je poukázať na rôzne formy využitia filmovej tvorby vo vyučovaní cudzieho jazyka (zlepšovanie komunikačných zručností, interkultúrnej komunikácie, neverbálnej komunikácie atď.), návrh didaktických aktivít na príklade filmových sekvencií z novej talianskej filmovej tvorby.

Poznámka: interný/externý doktorand

Ďalšie poznámky: výborná znalosť cudzieho jazyka

Jazyk : slovenský a taliansky

školiteľ: doc. Tivadar Palágyi, PhD.

Téma č. 1:

Juh ako téma v talianskej literatúre.

La questione meridionale nella letteratura italiana.

The South as a theme in Italian literature.

Informácia o téme dizertačnej práce:

Zatiaľ čo sa v roku 1861 sever a juh polostrova spojili do jednej politickej reality, v literatúre nastáva medzi severom a juhom výrazné rozštiepenie. V období, kedy Manzoni píše o zjednotenom Taliansku ako o krajine "una d'arme, di lingua, d'altare / di memorie, di sangue e di cor" alebo kedy ho Giusti nazýva "tutto d'un pezzo e tutto d'un colore", sa na juhu rodí autentický literárny smer, ktorý sa stavia do absolútnej opozície voči prevládajúcim literárnym trendom v zjednotenom štáte. Práca sa zameria na štúdium autorov ako G. Verga, F. de Roberto, L. Pirandello, L. Sciascia, T. di Lampedusa, A. Camilleri, S. Agnello Hornby a G. Calaciura. Cieľom práce bude diachrónny a geografický výskum literatúry s témou juhu a z didaktického hľadiska sa práca zameria na prínos tohto výskumu, ktorý umožňuje pristupovať k skúmanému predmetu interdisciplinárne vo vyučovaní talianskej literatúry a kultúry.

Poznámka: interný/externý doktorand

Ďalšie poznámky: prax sa nevyžaduje, výborná znalosť cudzieho jazyka

Jazyk : slovenský a francúzsky

školiťka: prof. PhDr. Zuzana Malinová, CSc.

Téma č. 1:

Francúzska literatúra pre deti a mládež v slovenskom kultúrnom priestore po roku 1989.

Littérature française d'enfance et de jeunesse dans l'espace culturel slovaque après 1989.

French Children's and Young Adult Literature in the Slovak cultural space after 1989.

Informácia o téme dizertačnej práce:

Po zmapovaní situácie a vymedzení korpusu (na základe stanovených kritérií, najmä určenia didaktického zámeru podľa cieľovej skupiny) sa práca bude venovať ideovo hodnotovým aspektom vybraných textov, ktoré sú premietnuté do výrazu jednotlivých umeleckých výpovedí. Bude si všímať aj prípadnú asymetriu medzi východiskovou a cieľovou kultúrou. Metodologickými východiskami uvažovania, ktoré zmapuje aj kritickú recepciu francúzskej literatúry pre deti a mládež na Slovensku, bude sociológia literatúry (Bourdieu, Sapiro), tematológia, naratológia, čiastočne komparatistika. Získané poznatky vyústia do didaktizácie vybraného textu pre konkrétnu cieľovú skupinu.

Poznámka: interný/externý doktorand

Ďalšie poznámky: prax sa nevyžaduje, výborná znalosť cudzieho jazyka

